

Motion till riksdagen 2024/25:1506

av **Alexandra Anstrell (M)**

Hemvärnets militärhistoriska arv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att värna hemvärnets militärhistoriska arv samt se över möjligheten att ge Statens försvarshistoriska museer i uppdrag att förvalta hemvärnets militärhistoriska arv och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan dess grundande år 1940 har hemvärdnet utgjort en central komponent inom Sveriges militära försvar. Det har dessutom representerat både grundstommen och den främsta symbolen för det frivilliga försvarsväsendet som helhet. Hemvärnets betydelse för att upprätthålla folkets engagemang i det militära försvaret kan inte överskattas.

I dag består hemvärdnet av imponerande 22 000 soldater, vilket motsvarar nästan hälften av Försvarsmaktens totala styrka. Sedan 2020 har hemvärdnet agerat under förutsättningar som liknar de som kännetecknar försvarsgrenar inom Försvarsmakten.

Det är av historiskt värde och av stort intresse för allmänheten att säkerställa att hemvärnets historia bevaras på ett sätt som är jämförbart med hur historien för andra försvarsgrenar bevaras. Under många år var Hemvärnsmuseet ansvarigt för att vårda och bevara hemvärnets historiska arv.

Hemvärnsmuseet var en institution med fokus på militärhistoria och hade sina lokaler på hemvärnets stridsskolas område. Det utgjorde en väsentlig del av Sveriges militärhistoriska arv (SMHA). Huvudsakligen utforskade museet hemvärnets historia under nittonhundratalet, samt dess roll före och efter denna tid, inklusive driftvärnet och andra frivilliga försvarsorganisationer.

Rikshemvärnsrådet var ägaren av Hemvärnsmuseet, men år 2020 fattades beslutet att avveckla museet. I samband med museets nedläggning valde även Statens försvarshistoriska museer (SFHM) att avregistrera det från nätverket Sveriges militärhistoriska arv.

För att säkerställa bevarandet av hemvärnets unika kulturarv är det av yttersta vikt att SFHM tar över ansvaret för förvaltningen. Med tanke på den långa historiska kopplingen mellan armén och hemvärdnet skulle det vara lämpligt att placera detta ansvar inom avdelningen för Armémuseum. Detta skulle säkerställa att hemvärnets viktiga roll i Sveriges militära historia inte glöms bort och att den kan delas med kommande generationer.

Därför vill undertecknad att regeringen ska överväga att värna hemvärnets militärhistoriska arv och ge Statens försvarshistoriska museer i uppdrag att förvalta hemvärnets militärhistoriska arv.

Alexandra Anstrell (M)